

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

-1980-

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 2018

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Τις προτάσεις της επιμελητηριακής κοινότητας για την εγκαθίδρυση ενός δικαιότερου φορολογικού συστήματος που παράλληλα θα συνδράμει στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας απέστειλε ο πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος και του ΕΒΕΑ, **κ. Κωνσταντίνος Μίχαλος**, με επιστολή του προς τον υπουργό Οικονομικών, **κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο**, και την υφυπουργό Οικονομικών, **κ. Αικατερίνη Παπανάτσιου**.

Η αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος αποτελεί, για τα επιμελητήρια, απαραίτητη προϋπόθεση για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και των επιχειρήσεων, μετά την έξοδο της χώρας από τα μνημόνια. Και αυτό γιατί, παρά τις αλλεπάλληλες και δραστικές νομοθετικές τροποποιήσεις του φορολογικού συστήματος, τα ζητήματα της υπερφορολόγησης και της δυσανάλογης κατανομής του φορολογικού βάρους παραμένουν μείζονα και άμεσα συνδεδεμένα με το φαινόμενο της φοροδιαφυγής.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος κατέθεσε προτάσεις επί συγκεκριμένων φορολογικών ζητημάτων, η υιοθέτηση των οποίων αποσκοπεί στην εγκαθίδρυση ενός δικαιότερου φορολογικού συστήματος που παράλληλα συνδράμει στην οικονομική ανάπτυξη:

- **Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων**
- Υιοθέτηση ενιαίου συντελεστή φορολόγησης («flat tax rate»)

Η υιοθέτηση ενός ενιαίου συντελεστή μεσαίου ύψους (της τάξης του 20%-25%) που θα εφαρμόζεται στο σύνολο των εισοδημάτων των φυσικών προσώπων (με κάποιες εξαιρέσεις, για εισοδήματα που ενδεχομένως χρήζουν ευνοϊκότερης μεταχείρισης), ανεξάρτητα από την πηγή τους, συμβάλλει καταρχάς στην απλοποίηση του φορολογικού συστήματος. Κατά δεύτερον, αποτελεί ένα δικαιότερο τρόπο φορολόγησης, καθώς επικεντρώνεται στη φορολογία του εισοδήματος ανεξάρτητα από την πηγή ή το ύψος αυτού και ανεξάρτητα από το πρόσωπο που το αποκτά. Επιπλέον, η φορολόγηση των πάσης φύσεως εισοδημάτων που αποκτώνται από τα φυσικά πρόσωπα συμβάλλει και στην εξάλειψη της ανάγκης για εξεύρεση εναλλακτικών τρόπων απόκτησης του εισοδήματος, μέσω φορολογικού σχεδιασμού.

- Αναγνώριση εκπιπόμενων δαπανών φυσικών προσώπων

Ο φόρος πρέπει να επιβάλλεται επί των πραγματικών εισοδημάτων. Συνεπώς, για την εξεύρεση των πραγματικών εισοδημάτων πρέπει να είναι επιτρεπτή η έκπτωση (αφαίρεση) των σημαντικότερων δαπανών των φυσικών προσώπων, μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων. Τέτοιες δαπάνες είναι οι ιατρικές δαπάνες, οι δαπάνες ενοικίου, συγκεκριμένες δαπάνες διαβίωσης (κυρίως αυτές που σχετίζονται με επαγγέλματα στα οποία παρατηρείται φοροδιαφυγή), οι δαπάνες για την καταβολή ασφαλιστρών κτλ. Η έκπτωση των ως άνω δαπανών, σε συνδυασμό με τη μείωση του συντελεστή Φ.Π.Α. (όπως αναφέρεται κατωτέρω), θα συμβάλει στη μείωση της φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας, καθώς ο φορολογούμενος θα επιδιώκει πλέον την έκδοση και λήψη απόδειξης προκειμένου να επωφεληθεί της έκπτωσης.

Επίσης, η έκπτωση κάποιων εκ των ως άνω δαπανών, όπως π.χ. η δαπάνη για την καταβολή ασφαλιστρών, ενέχει και μια οικονομικο-κοινωνική διάσταση: από τη μία συμβάλλει στην διεύρυνση της αγοράς, από την άλλη δίνει ένα κίνητρο για την - κατά ιδιωτική βούληση - βελτίωση την ποιότητας ζωής των φορολογούμενων πολιτών, μέσω της εξασφάλισής τους έναντι κινδύνων ζωής, γήρατος, ζημιών κτλ.

Εναλλακτικά, θα μπορούσε να υιοθετηθεί η τήρηση ενός διακριτού αφορολόγητου λογαριασμού (με συγκεκριμένα όρια και προϋποθέσεις) από κάθε φορολογούμενο, τα διαθέσιμα του οποίου θα διατίθενται αποκλειστικά για την κάλυψη ιατρικών δαπανών / δαπανών υγείας και ασφάλισης.

- Κατάργηση εναλλακτικού τρόπου υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας φυσικών προσώπων («τεκμαρτό εισόδημα»)

Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η ανάγκη κατάργησης του εναλλακτικού τρόπου υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας φυσικών προσώπων («τεκμαρτό εισόδημα»), καθώς, με τον τρόπο αυτό, το φυσικό πρόσωπο δεν φορολογείται τελικώς επί των πραγματικών εισοδημάτων του. Σημειώνεται ότι ο εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της φορολογίας με βάση το «τεκμαρτό εισόδημα» δεν ανταποκρίνεται πλέον στην οικονομική πραγματικότητα, καθώς στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν στο παρελθόν υπό διαφορετικές οικονομικές συνθήκες.

- Μείωση φόρου μερισμάτων

Η αύξηση του συντελεστή φορολογίας μερισμάτων από 10% σε 15%, σε συνδυασμό με την επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης (με ανώτατο συντελεστή 10% επί αυτών) αποτέλεσε αποτρεπτικό παράγοντα για την πραγματοποίηση διανομής των - ήδη περιορισμένων - κερδών των εταιρειών και παράλληλα αντικίνητρο για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε νεοσύστατες ή υφιστάμενες εταιρείες. Επιπλέον, αποτέλεσε εμμέσως την αφορμή για «απο-επένδυση», καθώς πολλοί μέτοχοι επεδίωξαν την επιστροφή (χωρίς φόρο) των κεφαλαίων που είχαν εισφέρει σε εταιρείες, περιορίζοντας έτσι και το κεφάλαιο των εταιρειών αυτών στο ελάχιστο.

Συμπερασματικά, το αναπτυξιακό όφελος που αναμένεται να προκύψει από την υιοθέτηση ευνοϊκότερης φορολόγησης των μερισμάτων κρίνεται σημαντικότερο από το

μικρό δημοσιονομικό όφελος που προέκυψε από την αύξηση του συντελεστή φορολόγησης αυτών.

- Καθιέρωση καθεστώτος φορολογικής κατοικίας «non-dom»

Κατά το παράδειγμα άλλων χωρών (π.χ. Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία κτλ.), προτείνεται η θέσπιση κινήτρων για την εγκατάσταση στην Ελλάδα φυσικών προσώπων κατοίκων αλλοδαπής (π.χ. μειωμένος συντελεστής φόρου εισοδήματος για κάποια χρόνια). Η καθιέρωση ενός τέτοιου καθεστώτος θα μπορούσε να συμβάλει και στην αναστροφή του φαινομένου brain drain.

- **Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων**

- Μείωση συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων

Η καθιέρωση του υψηλού – για την ελληνική οικονομική πραγματικότητα – συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων (29%), σε συνδυασμό με τις λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις των νομικών προσώπων καθιστά την Ελλάδα μία μη ελκυστική χώρα για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Συνεπώς, κρίνεται σκόπιμη η μείωση του ισχύοντος συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων από 29% σε 20% και η περαιτέρω σταδιακή μείωσή του έως 15%, προκειμένου να καταστεί το ελληνικό φορολογικό περιβάλλον πιο ευνοϊκό για τις επιχειρήσεις.

- Αναγνώριση ζημίας που προκύπτει από «κούρεμα» απαιτήσεων

Εξαιτίας της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών, πολλές επιχειρήσεις στην Ελλάδα αναγκάστηκαν (και συνεχίζουν να αναγκάζονται) να προβαίνουν σε διαγραφή των απαιτήσεων κατά οφειλετών τους που δεν πρόκειται να εισπράξουν («κούρεμα»). Η εν λόγω ζημία από τη μη καταβολή των απαιτήσεων κατά οφειλετών θα πρέπει να αναγνωρίζεται φορολογικά, άλλως οδηγούμαστε στο άτοπο της φορολόγησης στο επίπεδο των επιχειρήσεων εισοδημάτων που ουδέποτε αποκτήθηκαν.

- **Φ.Π.Α.**

Μετά τις αλληπάλληλες τροποποιήσεις επί των εφαρμοστέων συντελεστών Φ.Π.Α. κατά τα τελευταία χρόνια, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη:

- μείωσης του υπάρχοντος κανονικού συντελεστή Φ.Π.Α. (24%) σε 20% και σταδιακή περαιτέρω μείωσή του έως 15%, μέτρο που θα συμβάλει και στη μείωση της φοροδιαφυγής, και
- καθιέρωσης ενιαίου συντελεστή Φ.Π.Α. με συγκεκριμένες εξαιρέσεις εφαρμογής μειωμένου συντελεστή σε κατηγορίες αγαθών ή υπηρεσιών με άμεσο κοινωνικό αντίκτυπο, όπως η υγεία και η παιδεία.

Επίσης, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη:

- διασφάλισης της άμεσης απόδοσης του Φ.Π.Α. στο Δημόσιο κατά την πραγματοποίηση της συναλλαγής απευθείας από τον τελικό καταναλωτή. Η άμεση απόδοση του Φ.Π.Α. με τη μεσολάβηση τράπεζας έχει ήδη ρυθμιστεί νομοθετικά από το 2015, ωστόσο δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι και σήμερα,

- επίλυσης του ζητήματος περί δυνατότητας μείωσης της φορολογητέας βάσης για σκοπούς ΦΠΑ (ομοίως με τη φορολογία εισοδήματος) σε περίπτωση ολικής ή μερικής μη καταβολής του τιμήματος («κούρεμα»), άλλως οδηγούμαστε στο άτοπο της επιβάρυνσης των επιχειρήσεων με Φ.Π.Α. που δεν εισπράχθηκε, κατά παράβαση της ευρωπαϊκής αρχής περί ουδετερότητας του Φ.Π.Α.
- **Κίνητρα για τη διάσωση επιχειρήσεων και δημιουργία μεγαλύτερων οικονομικών μονάδων**

Σε συνδυασμό με την αποτελεσματική αντιμετώπιση του «κούρεματος» απαιτήσεων από φορολογικής πλευράς, κρίνεται σκόπιμη και:

- Η διεύρυνση των φορολογικών πλεονεκτημάτων που προβλέπονται στον Πτωχευτικό Κώδικα στην περίπτωση συμφωνίας εξυγίανσης και σε λοιπές περιπτώσεις αναδιοργάνωσης, όπως π.χ. στην περίπτωση του σχεδίου αναδιοργάνωσης μέσω πτώχευσης.
- Η υιοθέτηση φορολογικών πλεονεκτημάτων σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων / εξαγορών επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες επιβίωσης με σκοπό τη διάσωση αυτών, όπως π.χ. η αναγνώριση της έκπτωσης των δαπανών που πραγματοποιούνται για τη διάσωση των επιχειρήσεων αυτών προσαυξημένες κατά συγκεκριμένο ποσοστό.

Σε συνδυασμό με λοιπά μη φορολογικά μέτρα / κίνητρα που μπορούν να ληφθούν από την Πολιτεία (όπως π.χ. η συγκέντρωση αρμοδιοτήτων σε ένα αρμόδιο όργανο της Διοίκησης με συντονιστικό ρόλο, το οποίο θα έχει την ευθύνη της χάραξης και της υλοποίησης της εμπορικής πολιτικής, αλλά και της παροχής υποστήριξης και πληροφόρησης προς τις επιχειρήσεις, η μείωση της διοικητικής γραφειοκρατίας κτλ.), η διάσωση προβληματικών επιχειρήσεων και η δημιουργία μεγαλύτερων οικονομικών μονάδων μπορεί να συμβάλει θετικά στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων με σκοπό την αύξηση των ελληνικών εξαγωγών.

- **Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής**

Ο εξορθολογισμός του φορολογικού συστήματος πρέπει να συνοδεύεται από τη βούληση για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής αλλά και τη λήψη δράσεων για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Η χρήση της τεχνολογίας φαίνεται να αποτελεί σήμερα ίσως το μεγαλύτερο όπλο για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, μέσω της «ψηφιοποίησης» και της «ανάλυσης δεδομένων». Συγκεκριμένα, πέρα από τα ήδη υπάρχοντα μέτρα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής (όπως π.χ. η υποχρεωτική πληρωμή μισθών και ασφαλιστικών εισφορών με τραπεζικά μέσα ή η υποχρέωση χρήσης τερματικών συσκευών POS από τις επιχειρήσεις), πρέπει να αξιολογηθεί η σταδιακή υιοθέτηση των ακόλουθων μέτρων:

- Δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής όλων των φορολογικών δηλώσεων: «e-file». Στην Ελλάδα, η ηλεκτρονική υποβολή είναι εφικτή σε ένα βαθμό, πρέπει όμως να εφαρμοστεί συνολικά για όλες τις φορολογικές δηλώσεις.
- Καθιέρωση ηλεκτρονικής τιμολόγησης και ηλεκτρονικής τήρησης και υποβολής των λογιστικών βιβλίων: «e-accounting». Με αυτό τον τρόπο, η φορολογική

διοίκηση θα έχει στη διάθεσή της μεγάλο μέρος της απαραίτητης πληροφορίας σε σχεδόν πραγματικό χρόνο.

- Δυνατότητα διασταύρωσης πληροφοριών: «e-match». Με την υλοποίηση της διασταύρωσης πληροφοριών, η φορολογική διοίκηση μπορεί να αξιοποιήσει τα στοιχεία που υποβάλλονται ηλεκτρονικά τόσο από το φορολογούμενο όσο και από άλλες πηγές (π.χ. τράπεζες) ανά τον κόσμο προκειμένου να καταστρώσει το προφίλ κάθε φορολογούμενου. Ήδη, σήμερα, η Ελλάδα έχει στη διάθεσή της τόσο στοιχεία πολυεθνικών ομίλων, μέσω του Country-by-Country Reporting, όσο και στοιχεία χρηματοοικονομικών λογαριασμών (κυρίως) φυσικών προσώπων, μέσω της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών (CRS και FATCA), ενώ αναμένεται η ορθή αξιοποίησή τους.
- Διενέργεια ηλεκτρονικών ελέγχων «e-audit»: Με τη σωστή και έγκαιρη διαχείριση όλης της ηλεκτρονικά διαθέσιμης πληροφορίας, η φορολογική διοίκηση θα μπορεί να διενεργεί ελέγχους ευκολότερα, ταχύτερα και σε πραγματικό χρόνο.
- Δυνατότητα καταλογισμού φόρων χωρίς την ανάγκη υποβολής φορολογικών δηλώσεων από το φορολογούμενο: «e-assess». Η διαχείριση και εκμετάλλευση όλων των ηλεκτρονικά διαθέσιμων πληροφοριών στο μέγιστο, θα οδηγήσει στην εποχή της πλήρους ψηφιοποίησης, όπου ο υπολογισμός και ο καταλογισμός φόρων θα γίνεται από τη φορολογική διοίκηση αυτόματα, χωρίς την ανάγκη υποβολής δηλώσεων από τους φορολογούμενους.

Σαφώς, η υιοθέτηση των ως άνω προτάσεων απαιτεί την προηγούμενη εκτίμηση των δημοσιονομικών επιπτώσεων που αναμένεται να προκύψουν.